

LÄTT ATT LÄSA FAKTA

JORDENS SUPERDJUR

JENS HANSEGÅRD
ANDERS NYBERG

BONNIER
CARLSEN

Kanada

NORDAMERIKA

USA

Kalifornien

Mexiko

MELLANAMERIKA

SYDAMERIKA

Chile

ATLANTEN

STILLA HAVET

AFRIKA

EUROPA

ANTARKTISKA OCEANEN
(SÖDRA ISHAVET)

NORRA ISHAVET

Ryssland

ASIEN

STILLA HAVET

Madagaskar

INDISKA OCEANEN

AUSTRALIEN

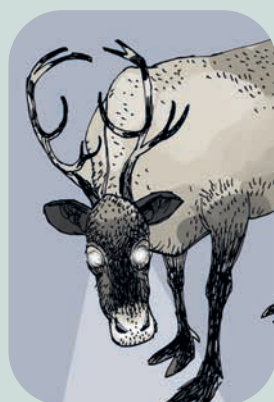
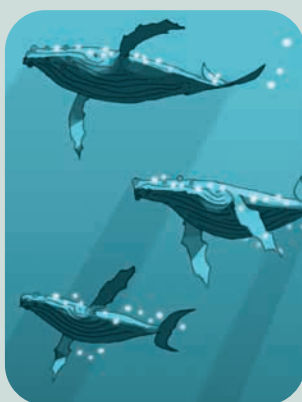
I naturen finns djur som verkar vara helt
vanliga. Men i själva verket har de
ofattbara superkrafter.

Det handlar om djur som kan härma alla
möjliga ljud, som kan springa på vatten, göra
sig osynliga – eller till och med födas på
nytt efter döden!

I den här boken kommer du att möta
alltifrån pyttesmå insekter till gigantiska valar,
och läsa om de nästan magiska krafter som
de har utvecklat för leva på vår planet.

**Välkommen till
Jordens superdjur!**

AXOLOTL

Var? Mexiko

Superkraft: Återskapa kroppsdelar

Axolotlen är en gullig salamander med en fantastisk superförmåga: den kan återskapa nästan vilken kroppsdel som helst!

Om axolotlen skadar sig och till exempel blir av med ett ben, så växer det fram ett helt nytt på bara några veckor. Axolotlen kan också återskapa sin ryggrad, sitt hjärta, sina ögon och till och med stora delar av hjärnan.

Forskare har upptäckt att axolotlen på något konstigt vis *alltid* växer och utvecklas. Den blir alltså aldrig fullvuxen utan är som barn eller tonåring hela livet. Det gör att en axolotl har massvis med så kallade stamceller i kroppen – som kan byggas ihop till något som saknas.

Axolotlen lever bara på ett ställe på jorden: i små sjöar kring Mexico City.

Enligt aztekernas legender
är axolotlen i själva verket
guden Xolotl – som straffades
av andra gudar och tvingades
leva resten av sitt liv i vatten,
som ett monster.

BLODHUND

Var? Där det finns människor

Superkraft: Luktsinne

Blodhundar är stora snälla hundar med långa öron och dystra miner. Det många inte vet är att blodhundar har en superkraft: ett fantastiskt luktsinne! Blodhundar är jordens bästa spårhundar och både polis och räddningstjänst använder dem för att hitta försvunna människor.

Det finns blodhundar som har följt luktspår i över 20 mil. Och spåren behöver inte vara färska. Blodhundar har kunnat följa över två veckor gamla luktspår.

Blodhundens nos har hundratals miljoner luktceller (receptorer) som gör den grymt bra på att känna dofter. Genom att sniffa på något – som en gammal strumpa – rusar luktkemikalier in i blodhundens nos och skapar en doftbild i hjärnan. Ungefär som ett foto för en människa.

Med hjälp av doftbilden kan hunden sedan följa luktspåret, trots alla andra dofter runtomkring.

Namnet blodhund kommer från att adelsmän under medeltiden tyckte om att äga blodhundar. Och därför hade hundarna "ädelt blod"!

BLÄCKFISK

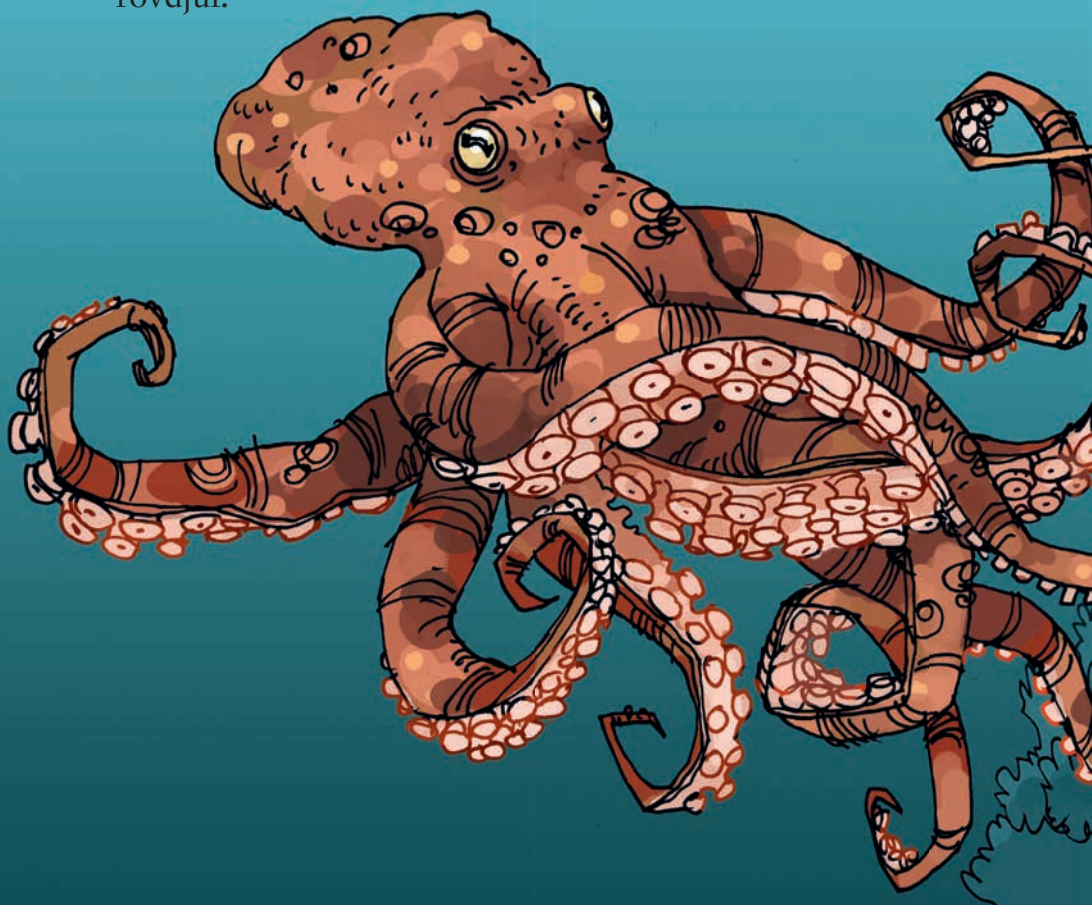
Var? I nästan alla hav

Superkraft: Kamouflage

Det finns massor av olika bläckfiskarter.

De åttaarmade och tioarmade bläckfiskarna har en fiffig superkraft. De kan *kamouflera* sig – alltså ändra färg och struktur på sin hud. Och förvandlingen sker supersnabbt, på mindre än en sekund!

På så sätt kan bläckfisken gömma sig för jagande rovdjur.

Om bläckfiskens känner sig hotad kan den också spruta ut en svart vätska som bildar ett bläckmoln. Det kan förvirra fienden och under tiden hinner bläckfiskens smita undan.

Bläckfiskens blir som osynlig när den gömmer sig bland stenar, alger eller koraller. Den använder också kamouflage när den smyger på sina egna offer, som krabbor och småfisk.

DUBBELKAMSBASILISK

Var? Mellan- och Sydamerika

Superkraft: Springa på vatten

Den här lustiga lilla ödlan har en häftig superkraft. Den kan springa på vatten lika lätt som du springer på land!

Men hur kan det funka? Jo, dubbelkamsbasiliskens fötter skapar med varje steg en liten luftbubbla som den springer på. Lite förenklat är det på samma sätt som när du ”kastar macka” med stenar på vatten.

Forskare är imponerade och i laboratorier byggs det robotar som ska härma basiliskernas superkraft. Så vem vet, en dag får du kanske se robotar som kan springa över vatten!

Många djur tycker att basilisker är goda att äta – till exempel rovfåglar, pungråttor, ormar och hungriga näsbjörnar. Då är det bra för basiliken att kunna fly iväg över närmaste vatten.

*Ibland kallas ödlan för Jesusödlan.
Enligt Bibeln hade nämligen Jesus
också denna superkraft.*

FINGERDJUR

Var? Madagaskar

Superkraft: Trumfinger

Om du är ute på ön Madagaskar om natten
hör du kanske ett mystiskt trummande.
Då kan det vara fingerdjuret som är på jakt!

Fingerdjuret är ett slags lemur med stora gula ögon och lurviga öron. Och om du tittar noga kan du se att den har extra långa och tunna mittfingrar.

Fingerdjuret använder sina superfingrar för att trumma på trädens bark. Den lyssnar efter håligheter där goda larver kan gömma sig.

För även om fingerdjur äter både kokosnötter och mangofrukter tycker de bäst om tjocka och smaskiga larver.

Med hjälp av det långa fingret kan fingerdjuret plocka ut larver och annat ur deras gångar i träden.

Tyvärr finns det människor som tror att fingerdjur är onda andar som för otur med sig. I själva verket är det så klart tvärtom. Människor för otur till fingerdjur. Vidskepligt folk dödar fingerdjuren och hänger upp dem i träd för att hålla olyckan borta.